

Anmälan mot Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun angående handläggning av ett djurskyddsärende

Anmälan

I en anmälan till JO ifrågasatte AA Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Växjö kommun handläggning av ett djurskyddsärende. Han anförde i huvudsak följande.

En tjänsteman vid miljö- och hälsoskyddskontoret i Växjö kommun hade i sällskap med en representant för föreningen Djurens vänner företagit en oanmäld inspektion i hans hem av hans katt. Vid tidpunkten för inspektionen var endast hans då 14-årige son hemma. Några dagar efter inspektionen fick han ett inspektionsprotokoll innehållande krav på att han skulle köpa en viss medicin till katten och därefter redovisa kvittot för medicinen. Han ålades också att betala 600 kronor för inspektionen. Protokollet innehöll inga uppgifter om åberopade lagrum eller upplysningar om hur ett överklagande skulle gå till. Efter det att en veterinär konstaterat att katten var fullt frisk anmälde han ärendet till länsstyrelsen samt begärde av kommunen att beslutet skulle undanröjas. Från miljö- och hälsoskyddsnämndens ordförande fick han beskedet att det inte fanns något beslut och att inspektionsrapporten inte gick att överklaga.

Utredning

Inledningsvis lånades miljö- och hälsoskyddsnämndens handlingar i ärendet in. I det meddelande, daterat den 13 september 2004, som skickades till AA efter inspektionen uppgavs att AA och hans hustru samt en representant för föreningen Djurens vänner och miljö- och hälsoskyddsinspektören BB varit närvarande vid inspektionen. Vidare anfördes bl.a. följande.

För att uppföljning inte ska göras, kräver miljökontoret in en kopia på ett recept/kvitto på avmaskningsmedel är inköpt och att katten är behandlad senast 2004-10-13.

Meddelandet var undertecknat av BB.

Nämndens akt innehöll också ett tidkort och fakturaunderlag avseende den ifrågasatt inspektionen. På handlingen fanns dokumenterat ett beslut om tillsynsavgift. Vidare lämnades följande information. ”Om ni har synpunkter på

avgiften, kontakta miljö- och hälsoskyddskontoret inom tre veckor från det att ni erhållit fakturan”.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anmodades därefter att göra en utredning och yttra sig över vad som hade anförts i anmälan till JO.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anförde i huvudsak följande.

Nämnden har efter en anonym anmälan inspekterat en katt. Inspektionen utfördes av djurskyddsinspektör BB som är anställd av nämnden. Med vid inspektionen var även CC från Djurens Vänner. Båda presenterade sig med namn och organisationstillhörighet. Inspektionen skedde vid ytterdörren till bostaden genom att katten bars dit av sonen i huset. I samband med att inspektören lämnade bostaden anslöt sig AA och DD varvid ett avslutande samtal hölls. Resultatet av inspektionen sammanfattades sedan i ett dokument daterat 2004-09-13 som är översänt till AA och DD. Detta är inte ett beslut som kan överklagas utan en anteckning på vad som framkom vid inspektionen.

AA och DD har därefter framfört klagomål på nämndens hantering av ärendet till Länsstyrelsen i Kronobergs län (Länsstyrelsen). Klagomålen innebar bland annat att ärendet skulle avskrivas och att tillsynsfakturan skall krediteras. Länsstyrelsen har givit nämnden möjlighet att lämna synpunkter på klagomålen vilket också skett 2004-11-08. Länsstyrelsen har beslutat i ärendet 2005-02-18. Som synpunkt på detta beslut vill Nämnden framföra att givetvis är avgiftsbeslutet överklagbart. Nämnden menar att AA och DD har gjort detta i sin skrivelse till Länsstyrelsen 2004-09-24.

Till remissvaret var fogat bl.a. det beslut som Länsstyrelsen i Kronobergs län meddelat i ärendet.

AA kommenterade remissvaret. Han uppgav bl.a. att nämnden numera hade återbetalat inspektionsavgiften. Han anförde vidare att nämnden även borde ersätta honom för hans kostnader för veterinärbesöket och för den arbetstid han använt för skriftväxlingen i ärendet.

Bedömning

Inspektionen

Vid tiden för inspektionen var Statens jordbruksverks allmänna råd om tillsyn tillämpliga (Statens jordbruksverks allmänna råd [2000:4] i anslutning till djurskyddslagen [1988:534] om tillsyn m.m.) I dessa fanns råd om hur en inspektion skulle utföras. Bland annat anfördes följande. Alla anmälningar om brister i en djurhållning bör föranleda en inspektion. Inspektionen bör genomföras skyndsamt och utan föranmälan. Tillsynen bör ske i närvaro av djurhållaren eller ett ombud för denne. Om en inspektion måste genomföras och djurhållaren eller någon annan ansvarig inte kan anträffas, bör handräckning från polismyndigheten begäras så att inspektionen kan ske även utan djurhållarens eller annan ansvarigs tillåtelse. En sakkunnig kan, när så är lämpligt, även närvara vid genomförandet av en inspektion. I sådant fall bör nämnden klargöra för den sakkunnige att denne agerar på nämndens uppdrag. Motsvarande råd återfinns numera i Djurskyddsmyndighetens allmänna råd (DFS 2004:9) om tillsyn m.m.

Av utredningen har framkommit att inspektionen inte utfördes i enlighet med de riktlinjer som uppställs i de allmänna råden. Jag finner det särskilt anmärkningsvärt att inspektionen ägde rum med enbart ett underårigt barn hemma. Inget i

utredningen tyder på att ärendet inte hade kunnat vänta till dess djurägaren själv kunde närvara. Jag är också kritiskt till att en person som, enligt vad som framkommit, inte hade något uppdrag från nämnden att agera som sakkunnig tilläts delta i inspektionen.

Inspektionsrapporten

Det som framkommer vid en inspektion skall dokumenteras i en handling. Jordbruksverket (och under senare tid Djurskyddsmyndigheten) har i de allmänna råden redovisat vad en inspektionsrapport bör innehålla. Bland annat uppges att i rapporten bör ingå uppgifter om ”vad som skall åtgärdas och tidpunkt då åtgärderna senast skall vara vidtagna” och ”vilka upplysningar och råd som lämnats”.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens meddelande den 13 september 2004 innehåller uppgifter som bör ingå i en inspektionsrapport, bl.a. en redogörelse för de observationer som gjordes och uppgifter om de rekommendationer och råd som lämnades. Meddelandet avslutas dock med ett krav på att djurägaren inom en viss tid skall visa upp kvitto på att en viss medicin köpts in till katten.

Det är möjligt att avsikten med meddelandet varit att underrätta djurägaren om vad som måste åtgärdas för att inte nämnden skulle gå vidare i ärendet med tvingande åtgärder. Den utformning som meddelandet fått, med instruktion om vilken behandling som skulle ges och krav på kvitto inom viss tid, kan emellertid inte tolkas på annat sätt än att djurägaren redan genom meddelandet förelagts att vidta dessa åtgärder. Ett sådant föreläggande utgör ett beslut som kan överklagas.

Tillsynsavgiften m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får ta ut en avgift för djurskyddstillsynen (57 a § djurskyddsförordningen, 1988:539). Avgiften tas ut enligt en taxa som kommunen bestämmer. Ett beslut att debitera någon en sådan avgift är ett överklagbart beslut och enligt 21 § förvaltningslagen (1986:223) skall en part underrättas om hur han kan överklaga beslutet om det går honom emot.

Enligt 23 § förvaltningslagen skall ett överklagande göras skriftligt och klaganden skall ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet han begär. Skrivelsen skall ges in till den myndighet som har meddelat beslutet och den skall ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet skall pröva om skrivelsen har kommit in i rätt tid. Har den kommit in för sent skall den enligt huvudregeln avvisas i annat fall skall skrivelsen och övriga handlingar i ärendet överlämnas till den myndighet som skall pröva överklagandet (24 § förvaltningslagen). I detta fall är denna myndighet länsstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har meddelat ett beslut om tillsynsavgift och har i remissvaret anfört att beslutet givetvis var överklagbart. Någon korrekt anvisning om hur beslutet kunde överklagas har dock inte lämnats.

Vad AA i övrigt anfört föranleder inget uttalande av mig.

Med den kritik som ligger i det sagda avslutas ärendet.